Олександр
СЕРЬОГІН

Порушення публічного порядку як підстава відмови у визнанні і виконанні рішення міжнародного комерційного арбітражу

Автор статті узагальнює на доктринальному рівні наступні питання щодо визнання і виконання рішень міжнародного комерційного арбітражу. Зокрема: (1) чи буде порушено публічний порядок України визнанням і виконанням рішення міжнародного комерційного арбітражу, яким покладено обов'язок на Національний банк України, що не був стороною розгляду, адже у подібних справах Держава Україна залучається в особі Міністерства юстиції України; (2) чи порушуватиме публічний порядок України понесення Бюджетом України значних втрат у зв'язку із визнанням і виконанням рішення міжнародного комерційного арбітражу; (3) за яких умов визнання і виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу слід вважати таким, що порушує публічний порядок України.

Ключові слова: *Критеріями віднесення юридичної особи до державного органу, правові засади діяльності НБУ, Міжнародна Угода про сприяння і взаємний захист інвестицій, Закон України «Про міжнародні договори України».*

The author of the article summarizes at the doctrinal level the following issues regarding the recognition and enforcement of decisions of international commercial arbitration. In particular: (1) whether Ukraine's public order will be violated by the recognition and enforcement of an international commercial arbitration award, imposed on the National Bank of Ukraine, which was not a party to the proceedings, as the State of Ukraine is represented by the Ministry of Justice of Ukraine; (2) whether the public order of Ukraine will be violated if the Budget of Ukraine incurring significant losses in connection with the recognition and enforcement of the decision of the international commercial arbitration; (3) under what conditions the recognition and enforcement of the decision of the international commercial arbitration should be considered as violating the public order of Ukraine.

Keywords: *Criteria for assigning a legal entity to a state body, legal bases of NBU activity, International Agreement on Promotion and Mutual Protection of Investments, Law of Ukraine "On International Agreements of Ukraine".*

Висвітлюючи на лекціях в Інституті міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка питання загальної частини Міжнародного приватного права, Василь Іванович Кисіль вдавався до кількох загальновідомих прийомів які в його виконанні завжди виглядали дуже природньо та зосереджували увагу нашої великої студентської аудиторії на дійство, що ми з особливим натхненням називали «лекція Василя Івановича». Не стала свого часу виключенням і проблема публічного порядку. Частина подібних запитань початку лекції дуже органічно, саме у стилі Василя Івановича, ми можемо знайти у його монографії, що передувала захисту докторської дисертації. Зокрема: «Чи завжди підлягають визнанню і введенню в дію права, засновані на рішенні іноземного суду?» [1, с.190].

На це та ще низку питань в кінці лекції ми почули: «Як і більшість загальних понять МПрП, застереження про публічний порядок приречене обертається в замкнутому колі: доктрина – законодавство – судові тлумачення – доктрина» [1, с.205].

Отже, Вашій увазі пропонується декілька подібних питань, які пройшовши подібне «замкнуте коло» з 2015 по 2019 рр., ще раз узагальнюється нами на доктринальному рівні. Зокрема: (1) чи буде

УДК: 347.918.2

<https://doi.org/10.36952/uail.2020.3.86-92>

© О. Ю. Серьогін

СЕРЬОГІН Олександр

кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного приватного права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

порушено публічний порядок України визнанням і виконанням рішення міжнародного комерційного арбітражу, яким покладено обов'язок на Національний банк України, що не був стороною розгляду, адже у подібних справах Держава Україна залучається в особі Міністерства юстиції України; (2) чи порушуватиме публічний порядок України понесення Бюджетом України значних втрат у зв'язку із визнанням і виконанням рішення міжнародного комерційного арбітражу; (3) за яких умов визнання і виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу слід вважати таким, що порушує публічний порядок України.

Щодо першого питання, визначення терміну «державний орган» наводиться у Законі України «Про запобігання корупції» [2, ст.2056], за яким це орган державної влади, в тому числі колегіальний державний орган, інший суб'єкт публічного права, незалежно від наявності статусу юридичної особи, якому згідно із законодавством надані повноваження здійснювати від імені держави владні управлінські функції, юрисдикція якого поширюється на всю територію України або на окрему адміністративно-територіальну одиницю.

Критеріями віднесення юридичної особи до державного органу є: (1) включення до однієї з гілок державної влади, визначених Конституцією України (належати до законодавчої, виконавчої чи судової влади); (2) функціонування, повноваження та основи діяльності повинні регулюватися Конституцією України та/або іншими спеціальними нормативно-правовими актами; (3) діяльність повинна бути направлена на виконання державних владних повноважень та здійснюватися від імені Держави; (4) наділення повноваженнями покладати обов'язки на інших суб'єктів; (5) фінансування повинно відбуватися за рахунок державного Бюджету.

Основні правові засади діяльності НБУ визначені Конституцією України та Законом України «Про Національний банк України» [3, ст.238]. Зокрема, у відповідності до статті 2 вищевказаного Закону НБУ є центральним банком України та особливим центральним органом державного управління.

Положеннями статей 3, 4 Закону України «Про Національний банк України» передбачено, що статутний капітал НБУ є державною власністю, а у визначених Законом випадках його видатки здійснюються за рахунок Державного бюджету України.

Серед функцій НБУ як центрального банку держави є забезпечення стабільності грошової одиниці України, сприяння додержанню стійких темпів економічного зростання та підтримка економічної політики Кабінету Міністрів України, здійснення банківського та валютного регулювання (статті 6, 7 Закону України «Про Національний банк України»).

Статтею 56 Закону України «Про Національний банк України» визначено, що Національний банк видає нормативно-правові акти з питань, віднесених до його повноважень, які є обов'язковими для органів державної влади і органів місцевого самоврядування, банків, підприємств, організацій та установ незалежно від форм власності, а також для фізичних осіб.

Аналіз вищезазначених норм свідчить про те, що НБУ притаманні всі вищеперераховані критерії державного органу.

При винесенні рішення, наприклад, Постійним третейським судом Лондону слід враховувати зокрема положення, передбачені Угодою між Урядом України та Урядом Сполученого Королівства Великобританії і Північної Ірландії про сприяння і взаємний захист інвестицій [4, с.157-162].

Статтею 2 зазначеної Угоди передбачено, що кожна Договірна Сторона заохочуватиме і створюватиме сприятливі умови інвесторам іншої Договірної Сторони для вкладень капіталу на своїй території та, згідно зі своїм правом здійснювати повноваження, надані їй законодавством, прийматиме такий капітал. Інвестиції інвесторів кожної Договірної Сторони упродовж усього часу користуватимуться справедливим і рівноправним ставленням та отримуватимуть цілковитий захист і безпеку на території іншої Договірної Сторони. Жодна з Договірних Сторін у будь-який спосіб не перешкоджатиме невмотивованими або дискримінаційними заходами управлінню, обслуговуванню, використанню, володінню та розпорядженню інвестиціями на її території інвесторами іншої Договірної Сторони. Кожна Договірна Сторона дотримуватиметься будь-якого зобов'язання, яке вона могла взяти стосовно інвестицій інвесторів іншої Договірної Сторони. У статті 7 Угоди визначено, що кожна Договірна Сторона стосовно інвестицій гарантуватиме інвесторам іншої Договірної Сторони необмежений переказ їхніх інвестицій і доходів. Перекази здійснюватимуться без затримки в конвертованій валюті, у якій капітал був первісно інвестований, або в будь-якій іншій конвертованій валюті, узгодженій між інвестором та відповідною Договірною Стороною. Доки не погоджено інше, перекази здійснюватимуться за обмінним курсом, що застосовується на дату переказу згідно з чинними положеннями щодо обміну.

Отже, із зазначеного вбачається, що укладаючи Угоду між Урядом України та Урядом Сполученого Королівства Великобританії і Північної Ірландії про сприяння і взаємний захист інвестицій, Україна як Договірна Сторона взяла на себе цілий ряд обов'язків та гарантій щодо забезпечення

сприятливих умов для інвесторів, неперешкоджання їх діяльності та необмеженого переказу інвестицій і доходів.

Зазначене, зокрема, вбачається і з положень статті 15 Закону України «Про міжнародні договори України» [5, ст.540] («чинні міжнародні договори України підлягають сумлінному дотриманню Україною відповідно до норм міжнародного права»).

У свою чергу, оскільки Держава реалізує свою політику (зовнішню і внутрішню) через органи державної влади та їх посадових осіб, то це дозволяє прийти до висновку про те, що прийнявши на себе певні зобов'язання та обов'язки за міжнародним договором, Держава також зобов'язана забезпечити їх дотримання державними органами та посадовими особами при виконанні своїх, передбачених законом повноважень.

Більш того, такий обов'язок державних органів прямо передбачений статтею 16 Закону України «Про міжнародні договори України», у відповідності до якої Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, інші органи державної влади, до відання яких віднесені питання, що регулюються міжнародними договорами України, забезпечують дотримання і виконання зобов'язань, взятих за міжнародними договорами України, стежать за здійсненням прав, які випливають з таких договорів для України, і за виконанням іншими сторонами міжнародних договорів України їхніх зобов'язань. Зазначені у частині першій цієї статті органи державної влади, а також відповідні підприємства, установи та організації надають Міністерству закордонних справ України інформацію, що стосується виконання міжнародних договорів України.

Тобто факт того, що певний орган державної влади безпосередньо не є стороною міжнародного договору, не свідчить про те, що виконання і дотримання такого міжнародного договору не є для нього обов'язковим (зокрема у частині, що віднесена до відання такого державного органу).

З наведеного прикладу вбачається, що банківське та валютне регулювання є функцією НБУ. Зазначене свідчить про те, що саме НБУ як орган до відання якого віднесені питання, що регулюються, в тому числі, статтею 7 Угоди між Урядом України та Урядом Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії про сприяння і взаємний захист інвестицій, повинен забезпечувати дотримання і виконання зобов'язань, взятих за вказаним міжнародним договором України.

Враховуючи те, що забезпечення виконання статті 7 Угоди є прямим обов'язком НБУ, то встановлення щодо нього певних зобов'язань («вжити всіх необхідних заходів») за рішенням міжнародного комерційного арбітражу не може вважатися втручанням у суверенні повноваження держави та порушенням публічного порядку. При цьому сам факт того, що НБУ не був стороною арбітражу не може вказувати на необґрунтованість покладення на цей орган державного управління певних обов'язків, тим більше, що їх виконання прямо передбачено законодавством України.

Таким чином можна прийти до висновку, що покладення відповідного обов'язку на НБУ внаслідок визнання і виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу не буде порушувати публічний порядок України.

При відповіді на питання чи порушуватиме публічний порядок України понесення Бюджетом України значних втрат у зв'язку із визнанням і виконанням рішення міжнародного комерційного арбітражу слід вибудовувати правову позицію на основі статті 2 Закону України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень» [6, ст.158], згідно якої держава гарантує виконання рішення суду про стягнення коштів та зобов'язання вчинити певні дії щодо майна, боржником за яким є: державний орган; державні підприємство, установа, організація; юридична особа, примусова реалізація майна якої забороняється відповідно до законодавства.

Статтями 3, 4 зазначеного Закону передбачається у разі відсутності або недостатності у боржника відповідних бюджетних призначень такі рішення судів виконуються за рахунок коштів, передбачених за бюджетною програмою для забезпечення виконання рішень суду.

При цьому порядок виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 03 серпня 2011 року №845 [7].

Відповідно до абзацу другого підпункту 1 пункту 9 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України [8, ст.572] та пункту 3 Порядку безспірне списання коштів державного бюджету здійснюється Казначейством за черговістю надходження таких рішень.

На виконання судових рішень, наприклад, у Законі України «Про державний бюджет України на 2018 рік» [9, ст.26] було передбачено відповідну бюджетну програму за КПКВК 3504040 «Заходи щодо виконання рішень суду, що гарантовані державою».

У разі, якщо бюджетних призначень недостатньо для здійснення повного погашення заборгованості за вказаними судовими рішеннями Законом про державний бюджет може бути затверджено механізм реструктуризації такої заборгованості, про що зазначено у статті 19 Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» [10, ст.66].

Таким чином, держава гарантує виконання судових рішень, передбачаючи відповідні видатки у державному бюджеті України, та вживає заходів щодо повного погашення заборгованості за вказаними судовими рішеннями.

Крім того, кошти, виплачені за рішенням суду про стягнення коштів згідно з Законом України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень», вважаються збитками державного бюджету (стаття 6).

Зазначене свідчить про те, що грошові кошти, що підлягають стягненню з Держави у відповідності до рішень міжнародних комерційних арбітражів не можуть вважатися втратами державного бюджету України, а за своєю суттю є збитками державного бюджету, пов'язаними із виконанням рішень суду, що гарантовані Державою.

З урахуванням того, що механізм відшкодування таких збитків прямо передбачений законодавством України, то визнання та виконання рішень міжнародних комерційних арбітражів не буде порушувати публічний порядок. З іншого боку невиконання Україною міжнародних зобов'язань може призвести до втрати довіри до України з боку міжнародних інвесторів, що може спричинити неотримання державним бюджетом України значно більших надходжень, ніж розмір боргу відповідно до арбітражних рішень. Отже належне виконання в даному випадку відповідає інтересам України та публічному порядку.

За яких же умов визнання і виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу слід вважати таким, що порушує публічний порядок України?

У даному випадку цивільне процесуальне законодавство України передбачає необхідність визнання та надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу як умови надання йому статусу обов'язкового до виконання в Україні. Відповідні положення знайшли своє відображення у Главі 3 Розділу IX Цивільного процесуального кодексу України (статті 474–482) [11, ст.492].

Наразі визначення «визнання та надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу» чинне законодавство не містить. Водночас, виходячи з дефініцій, що містилися у Законі України «Про визнання та виконання в Україні рішень іноземних судів» (який втратив чинність 29.09.2005 р.) [12, ст.76], були та залишаються сконцентрованим відображенням відповідних авторитетних доктринальних досліджень у цьому напрямку, можна прийти до висновку, що: а) визнання рішення міжнародного комерційного арбітражу – це поширення законної сили рішення міжнародного комерційного арбітражу на територію України в порядку, передбаченому законодавством України; б) виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу – це застосування засобів примусового виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу в Україні в порядку, передбаченому законодавством України.

Умовами надання дозволу на визнання та надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу є наявність між Україною і країною, в якій таке арбітражне рішення було прийнято, міжнародного договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, або виконання арбітражного рішення відповідно до принципу взаємності між обома державами (стаття 474 Цивільного процесуального кодексу України).

Поряд з цим, цивільне процесуальне законодавством містить цілий ряд підстав, за наявності хоча б однієї з яких у визнанні і наданні дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу може бути відмовлено. Такі підстави законодавець включив до статті 478 Цивільного процесуального кодексу України, і які можна розділити на такі, що доводяться стороною та такі, що встановлюються судом самостійно.

Зважаючи на мету даної статті, найбільший інтерес маємо саме до другої групи підстав, яка передбачає такі умови: (i) відповідно до закону спір, з огляду на його предмет, не може бути переданий на вирішення міжнародного комерційного арбітражу; (ii) визнання та виконання цього арбітражного рішення суперечить публічному порядку України.

Застереження щодо публічного порядку міститься також у підпункті «b)» пункту 2 статті V Конвенції про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень [13], яка набрала чинності для України 08.01.1961 року, а також у пункті 2 частини 1 статті 36 Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» [14, ст.198].

Таке поняття як публічний порядок (*order public, public policy*) досить сильно вирізняється у судовій практиці та правовій доктрині багатьох держав своєю невизначеністю. Зазвичай застосування застережень, пов'язаних із публічним порядком, більшість держав цілком передають на розсуд судової гілки влади.

Як сформульовано у часто згадуваній постанові апеляційного суду другої інстанції США у справі *Parsons*, «у приведенні до виконання іноземних арбітражних рішень може бути відмовлено [з підстав міркувань публічного порядку] тільки у випадку, коли приведення до виконання порушуватиме основоположні поняття про моральність та справедливість штату суду» [15]. Ряд правових систем за межами США керувалися цим підходом при оцінці можливості застосування виключення з підстав публічного порядку [16].

Аналогічним чином Федеральний суд Австралії виніс постанову, згідно якої «у приведенні до виконання з підстав цього передбаченого законом конкретного виключення може бути відмовлено тільки у випадку, якщо порушуються ті аспекти публічного порядку, які відносяться до основоположних, ключових питань моральності та справедливості у відповідній правовій системі, [в якій запитується приведення до виконання] [17].

Таким же чином Апеляційний суд вищої інстанції Гонконгу визначив арбітражне рішення, що суперечить публічному порядку, як арбітражне рішення, яке «настільки в основоположному сенсі протирічить поняттям про правосуддя [в правовій системі країни, в якій запитується приведення до виконання], що, хоча ця країна і є учасником Конвенції, від неї неможливо в розумній мірі очікувати випустити з уваги таке протиріччя» [18].

У ряді випадків суди виносили постанови про те, що поняття публічного порядку не вдається точно визначити. Апеляційний суд Англії та Уельсу постановив, що виключення на підставі публічного порядку згідно Нью-Йоркської конвенції охоплює випадки, коли «приведення арбітражного рішення до виконання з усією очевидністю завдасть шкоди громадському благополуччю або, можливо, приведення до виконання буде мати цілковито образливий характер для звичайних розумних і в повній мірі інформованих членів суспільства, від імені яких здійснюється державна влада» [19]. В той же час цей Апеляційний суд визнав, що «міркування публічного порядку неможливо досконало визначити, однак у їх відношенні слід діяти з виключною обачністю» [20, с.295].

Сучасна судова практика України з цього питання будується під впливом Постанови Пленуму Верховного Суду України №12 від 24 грудня 1999 року «Про практику розгляду судами клопотань про визнання й виконання рішень іноземних судів та арбітражів і про скасування рішень, постановлених у порядку міжнародного комерційного арбітражу на території України» [20, с.295].

З пункту 12 зазначеної Постанови Пленуму Верховного Суду України серед іншого вбачається, що під публічним порядком слід розуміти правопорядок держави, визначальні принципи і засади, які становлять основу існуючого в ній ладу (стосуються її незалежності, цілісності, самостійності й недоторканності, основних конституційних прав, свобод, гарантій тощо).

Тобто за застосовуванням підходом публічний порядок – це публічно-правові відносини, які мають імперативний характер і визначають основи суспільного ладу держави.

Рішення може бути визнано таким, що суперечить публічному порядку, в тому випадку, якщо в результаті його виконання будуть вчинені дії, які або прямо заборонені законом, або які спричинять шкоду суверенітету чи безпеці держави, дії, що стосуються інтересів великих соціальних груп і які є несумісними з принципами побудови економічної, політичної та правової системи держави, та дії, що суперечать основним конституційним правам людини та громадянина.

У відповідності до рекомендацій Асоціації з міжнародного права (International Law Association) з приводу публічного порядку як бар'єру для виконання рішень міжнародних арбітражів [21, с.249-263] міжнародний публічний порядок будь-якої держави включає в себе: (1) основні фундаментальні принципи, що відносяться до справедливості або моралі, які дана держава бажає захищати, навіть якщо вони не були безпосередньо втягнуті у спір; (2) правила, призначені для обслуговування основних політичних, соціальних або економічних інтересів держави, відомих як *lois de polis* або «правила публічного порядку»; (3) обов'язки держави дотримуватися своїх зобов'язань перед іншими державами або міжнародними організаціями.

Водночас таке розширене тлумачення «публічного порядку» створює значний простір для зловживань і суттєву невизначеність, зокрема, при вирішенні питань, що виникають у процедурі визнання і надання дозволу на виконання рішень міжнародних комерційних арбітражів.

Із зазначеного вбачається, що хоча цивільним процесуальним законодавством порушення публічного порядку і визначено у якості правової підстави для відмови у визнанні і наданні дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу, проте, у вказаному нормативно-правовому акті відсутні вказівки та роз'яснення з приводу того, які саме наслідки такого визнання і виконання слід вважати порушенням публічного порядку. Не врегульоване зазначене питання і нормами Конвенції про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень та Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж».

За таких обставин, виходячи з положень частини 1 статті 8 Цивільного кодексу України [22, ст.356] та частини 9 статті 10 Цивільного процесуального кодексу України відповідні відносини можуть бути врегульовані правовими нормами Цивільного кодексу України та інших актів цивільного законодавства, зокрема, тих, що регулюють подібні за змістом цивільні відносини (аналогія закону).

Найбільш подібними за змістом цивільними відносинами, є ті, що пов'язані із вчиненням правочинів, які порушують публічний порядок, вчинені з метою, що суперечать інтересам держави і суспільства (стаття 228 Цивільного кодексу України).

Тобто, застосовуючи аналогію закону, можна прийти до висновку, що визнання і виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу буде порушувати публічний порядок, якщо воно спрямоване на порушення конституційних прав і свобод людини і громадянина, знищення, пошкодження майна фізичної або юридичної особи, держави, Автономної Республіки Крим, територіальної громади, незаконне заволодіння ним.

Окрім того, у пункті 18 Постанови Пленуму Верховного Суду України № 9 від 6 листопада 2009 року «Про судову практику розгляду цивільних справ про визнання правочинів недійсними» [23] правочинами, що порушують публічний порядок є такі, що посягають на суспільні, економічні та соціальні основи держави, зокрема: правочини, спрямовані на використання всупереч закону комунальної, державної або приватної власності; правочини, спрямовані на незаконне відчуження або незаконне володіння, користування, розпорядження об'єктами права власності українського народу – землею як основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави, її надрами, іншими природними ресурсами (стаття 14 Конституції України [24, ст.141]); правочини щодо відчуження викраденого майна; правочини, що порушують правовий режим вилучених з обігу або обмежених в обігу об'єктів цивільного права тощо. Усі інші правочини, спрямовані на порушення інших об'єктів права, передбачені іншими нормами публічного права, не є такими, що порушують публічний порядок.

Отже, виходячи з висвітленої вище аналогії закону, визнання і виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу буде порушувати публічний порядок саме у випадках, якщо воно спрямоване на використання всупереч закону комунальної, державної або приватної власності; на незаконне відчуження або незаконне володіння, користування, розпорядження землею, надрами, іншими природними ресурсами; або буде пов'язане із викраденим майном чи порушуватиме правовий режим вилучених з обігу або обмежених в обігу об'єктів цивільного права. Відповідно, порушення будь-яких інших об'єктів права, передбачених іншими нормами публічного права, внаслідок визнання і виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу порушенням публічного порядку вважатися не буде.

Додатково варто зауважити, що для того, щоб порушувати публічний порядок визнання та виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу повинно мати наслідком реальне порушення вказаних вище об'єктів права. При цьому між визнанням і виконанням рішення міжнародного комерційного арбітражу та наслідками у вигляді порушення публічного порядку в Україні повинен бути прямий причинно-наслідковий зв'язок. При цьому будь-який інший зв'язок, як то припущення чи допущення про можливе порушення публічного порядку, не може братися судом до уваги.

1. Кисіль В.І. Міжнародне приватне право питання кодифікації. – К.: Україна, 2005. – С. 190.
2. Закон України «Про запобігання корупції», №1700-VII, від 14 жовтня 2014 р. // ВВР. – № 49. – 2014. – Ст. 2056.
3. Закон України «Про Національний банк України», №679-XIV, від 20 травня 1999 р. // ВВР. – № 29. – 1999. – Ст. 238.
4. Угода між Урядом України та Урядом Сполученого Королівства Великобританії і Північної Ірландії про сприяння і взаємний захист інвестицій від 10 лютого 1993 р. // Міжнародне приватне право. Двосторонні міжнародні договори України. – К.: Port-Royal, 2000. – Т.2. – 1312 с.
5. Закон України «Про міжнародні договори України», №1906-IV, від 29 червня 2004 р. // ВВР. – № 50. – 2004. – Ст. 540.
6. Закон України «Про гарантії держави щодо виконання судових рішень», №4901-VI, від 05 червня 2012 р. // ВВР. – №17. – 2012. – Ст. 158.
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників», №845, від 3 серпня 2011 р. // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/845-2011-p>
8. Бюджетний кодекс України, №2456-VI, від 8 липня 2010 р. // ВВР. – №50-51. – 2010. – Ст. 572.
9. Закон України «Про державний бюджет України на 2018 рік», №2246-VIII, від 7 грудня 2017 р. // ВВР. – № 3-4. – 2018. – Ст.26.
10. Закон України «Про державний бюджет України на 2019 рік», №2629-VIII, від 23 листопада 2018 р. // ВВР. – №14. – 2019. – Ст.66.
11. Цивільний процесуальний кодекс України, №1618-IV, від 18 березня 2004 р. // ВВР. – № 40-41, 42. – 2004. – Ст.492.
12. Закон України «Про визнання та виконання в Україні рішень іноземних судів», №2860-III, від 29 листопада 2001 року. // ВВР. – №10. – 2002. – Ст.76.
13. Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень, від 10 червня 1958 р. // Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_070

14. Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж», № 4002-ХІІ, від 24 лютого 1994 р. // ВВР. – №25. – 1994. – Ст.198.
15. *Parsons & Whitt emore Overseas v. Société Générale de L'Industrie du Papier (RA KTA)*, Court of Appeals, Second Circuit, United States of America, 508 F.2d 969, 974 (1974). // Режим доступу: <https://www.italaw.com/sites/default/files/case-documents/italaw8223.pdf>
16. *BCB Holdings Limited and The Belize Bank Limited v. The Attorney General of Belize*, Caribbean Court of Justice, Appellate Jurisdiction, 26 July 2013. // Режим доступу: http://www.worldcourts.com/ccj/eng/decisions/2013.07.26_BCB_Holdings_Ltd_v_Atorney_General_of_Belize.pdf
17. *Traxys Europe S.A. v. Balaji Coke Industry Pvt Ltd.*, Federal Court, Australia, 23 March 2012. // Режим доступу: https://lainachanbarrister.com/wp-content/uploads/2013/08/Traxys-v-Balaji-2012_201_FCR_535.pdf
18. *Hebei Import & Export Corp. v. Polytek Engineering Co. Ltd.*, Court of Final Appeal, Hong Kong, 9 February 1999. // https://arbitrationlaw.com/sites/default/files/free_pdfs/hebei_import_and_export_corp_v_polytek_engineering_co_ltd_facv_10-1998.pdf
19. *Deutsche Schachtbau-und Tiefbohrergesellschaft m.b.H. v. Shell International Petroleum Co. Ltd.*, Court of Appeal, England and Wales, 24 March 1987. // Режим доступу: <https://app.justis.com/case/deutsche-schachtbauund-tiefbohrergesellschaft-mbh-v-ras-alkhaimah/overview/c4ytm1yZn5Wca>
20. Постанова Пленуму Верховного Суду України «Про практику розгляду судами клопотань про визнання й виконання рішень іноземних судів та арбітражів і про скасування рішень, постановлених у порядку міжнародного комерційного арбітражу на території України», №12, від 24 грудня 1999 р. // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/v0012700-99>
21. *Final ILA Report on Public Policy as a Bar to Enforcement of International Arbitral Awards* // *Arbitration International*. – Volume 19. – Issue 2. – 1 June 2003. – P. 249-263.
22. Цивільний кодекс України, № 435-IV, від 16 січня 2003 р. // ВВР. – 2003. – №№40-44. – Ст.356.
23. Постанова Пленуму Верховного Суду України №9 від 6 листопада 2009 р. «Про судову практику розгляду цивільних справ про визнання правочинів недійсними». // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/v0009700-09>
24. Конституція України, № 254к/96-ВР, від 28 червня 1996 р. // ВВР. – 1996. – №30. – Ст.141.

Summary

The author of the article summarizes at the doctrinal level the following issues regarding the recognition and enforcement of decisions of international commercial arbitration. In particular: (1) whether Ukraine's public order will be violated by the recognition and enforcement of an international commercial arbitration award, imposed on the National Bank of Ukraine, which was not a party to the proceedings, as the State of Ukraine is represented by the Ministry of Justice of Ukraine; (2) whether the public order of Ukraine will be violated if the Budget of Ukraine incurring significant losses in connection with the recognition and enforcement of the decision of the international commercial arbitration; (3) under what conditions the recognition and enforcement of the decision of the international commercial arbitration should be considered as violating the public order of Ukraine.

The author notes that, in turn, since the State implements its policy (external and internal) through public authorities and their officials, it allows us to conclude that by assuming certain obligations and responsibilities in international agreement, the State is also obliged to ensure their observance by the state bodies and officials during performance of their powers, provided by law.

Moreover, such an obligation of state bodies is directly provided by the Article 16 of the Law of Ukraine "On International Treaties of Ukraine", according to which, Ministries and other central executive bodies, other state authorities in charge of issues regulated by international treaties of Ukraine, ensure compliance with and fulfillment of obligations under international agreements of Ukraine, monitor the exercise of implementation of rights arising from such agreements for Ukraine, and their fulfillment by other Parties to international agreements of their obligations.

Given that the mechanism of compensation for such damages is expressly provided by the legislation of Ukraine, the recognition and enforcement of decisions of international commercial arbitration will not violate public order.

The author tries to understand under what conditions the recognition and execution of decision of the international commercial arbitration should be considered as violating the public order of Ukraine. It is based on a number of laws and modern case law of Ukraine on this issue, based on the decision of the Plenum of the Supreme Court of Ukraine №12 of December 24, 1999. Also, the application of the recommendations of the International Law Association on public order as a barrier to the execution of decisions of international arbitrations is considered in the article.